

Ilirski Bistrici se dovoli priklopitev enoletnega trgovskega tečaja. — Poleg poročil o važnejših poslih, ki so bili po zadnji seji kurentnim potom rešeni, se rešijo razne osebne, tudi disciplinarne zadeve.

— **Iz učiteljskih krogov pišejo** »Slovenskemu Narodu« z dne 15. t. m., št. 60: V slovenskih dnevnikih sem čital, da je deželni odbor dovolil deželnim uslužbencem, izvzemši primarijev, enkratno draginjsko podporo po 30—80% mesečne plače. Ko sva s tovarišem to čitala, sva bila kar iz sebe od veselja, češ, tudi mi dobimo, saj smo tudi deželni uslužbenci. A takoj je padla v kupo veselja kaplja grenkosti, ko sva dalje čitala, da bi znašala ta podpora 20.000 K. Začela sva računati ter prišla slednjič do zaključka, da najbrže učitelji niso med te uslužbence šteti. Obračam se torej s prav ponižnim vprašanjem do slav. dež. odbora, da nam blagovoli pojasniti, ali se je med deželne uslužbence štelo tudi učiteljstvo? Ako ne, naj vendar tudi nas ne pozabi ter tudi nam enako podporo nakloniti blagovoli. Saj je tudi nas in morda najbolj občutno zadela draginja. Plače vedno enake, živila pa vsa več ko še enkrat dražja! Kateri učitelj v tem času s svojo plačo živi, ne da bi stradal ali se zadolžil (če sploh na upanje kaj dobi. Op. pis.).

— **60.000 izbranih cepljenih trt na prodaj.** Kmetijska podružnica za Mokronog ima letos iz podružnične trtnice v Trzišču oddati 60.000 prav lepih, izbranih cepljenih trt najboljših, preizkušenih vrst, ki jih zaradi sedanjih izrednih razmer proda tudi nečlanom, in sicer po 12 vinarijev komad. Kdor tedaj rabi cepljene trte, naj se obrne na mokronoško kmetijsko podružnico, ki mu bo drage volje postregla. Razentega ima imenovana podružnica iz svoje drevesnice v Mokronogu oddati 2000 sadnih dreves in 40.000 smrekovih sadik.

— **Za »Rdeči križ«** je ob smrti Evgena Vilharja nabral tovariš Dragotin Česnik, nadučitelj v Knežaku, 30 K.

— **Iz ljudskošolske službe.** Olga Verbičeva je imenovana za suplentinjo v Sodražici. Namesto vpoklicanega nadučitelja Alojzija Koprivca v Selcah je okr. šol. svet poveril učiteljici Emi Petschetovi začasno vodstvo trirazrednice v Selcah.

— **Gimnazija v Kranju.** Na oblastveno odredbo se porabi poslopje gimnazije v Kranju za vojaške-rekorporalescente. Gimnazijski pouk se bo nadaljeval v poslopju ljudske šole, za ljudsko šolo pa so se dobili prostori v več privatnih hišah.

— **S seje občinskega sveta ljubljanskega** z dne 18. t. m. Poslovna doba kuratorija trgovske šole je potekla ter se kuratorij na novo sestavi. Doslej je bil zastopnik mestne občine v tem kuratoriju občinski svetnik tovariš Jakob Dimnik. Koncem seje se je vršila volitev z listki. Oddanih 25 glasovnic; izvoljen zopet občinski svetnik tovariš Jakob Dimnik s 16 glasovi, 7 glasov Jeglič, 2 listka prazna. — Za žetveno komisijo za občino Ljubljano je poročal o ukrepih te komisije glede oskrbe pomladanskih poljskih del v okrožju mesta Ljubljane občinski svetnik tovariš Anton Likozar. Naprositi je deželno vladu, da preskrbi za ta dela za čas pomladanskih del vojaške ujetnike, oziroma tudi begunce. Deželna vlada in kmetijska družba se naprosita za preskrbo semena in krompirja za setev. — Sprejeto.

— **V ruskem ujetništvu** se nahaja desetnik 27. domobranskega polka Ciril Trošt, sin pokojnega nadučitelja Fr. Trošta na Igu. Ranjenega so ujeli Rusi. Sedaj se nahaja v bolnišnici v Ravi Ruski in se mu godi razmeram primerno.

Štajerske vesti.

— **Deželni šolski svet štajerski** je imenoval na svoji seji dne 13. marca začasnega šolskega vodjo Ludvika Černeja v Grižah za nadučitelja istotam; dalje Ferdinanda Sentjurca, defin. učitelja v Sromljah, za definitivnega učitelja na slovenski deški šoli v Celju, in Hedviko Gaberc za učiteljico ročnih del v Narapljah pri Ptujski gori. Stalno so stopili v pokoj: definitivna učiteljica v Planini Leopoldina Rauterjeva, nadučitelj v Mozirju Franc Praprotnik in učitelj na deški šoli v Šmarju pri Jelšah Franc Ferlinc. Nadučitelju Francu Praprotniku je izrekel deželni šolski svet ob vpokojitvi priznanje za dolgoletno, zaslužno delovanje v ljudski šoli.

— **Na kozah je umrl** v Gradcu ondotni vsenčiliški profesor dr. Hammerl. Okužil se je bil pri izvrševanju svoje zdravniške službe.

— **O balkanskih Slovanih** je predaval na graški univerzi prof. M. Murko. Vstopnina je bila za ranjene visokošolce.

— **Učiteljskišniki v Mariboru.** Izmed 29 učiteljskišnikov IV. letnika jih je bilo pri naboru potrjenih 25. Za ostale štiri učiteljskišnike iz IV. letnika se pouk še nadaljuje. Potrjenih je bilo tudi precej učiteljskišnikov iz drugih letnikov.

— **Pogreb št. šolskega svetnika Luke Lavtarja.** V četrtek, dne 11. marca, ob četrti na tri popoldne so položili v Mariboru na mestnem pokopališču k večnemu počitku zemeljske ostanke šolskega svetnika Luke Lavtarja, profesorja na c. kr. učiteljskišči v Mariboru. Veličastni izprevod, ki ga je vodil mariborski stolni župnik in kanonik g. Franc Moravec ob asistenci duhovščine, je jasno pričal, kako priljubljen in spoštovan je bil blagi pokojnik. Med mnogostevilnimi udeleženci, ki so prihiteli izkazati zadnjo čast dragemu rajniku, so bile poleg sorodnikov umrlega: mariborski župan dr. Schmiederer, stolni dekan in kanonik Majcen, ves proforski zbor c. kr. učiteljskiša pod vodstvom ravnatelja Schreinerja, ravnatelj c. kr. gimnazije dr. Tomišek, ravnatelj c. kr. realke Bittner, kanonik Kavčič, c. kr. okrajni šolski nadzornik Dreflak, zastopnik deželne sadjarske in vinarske šole, ravnatelj mestnih meščanskih šol, zastopniki mestnih ljudskih šol, zastopnice šolskih sester, mnogo učiteljev in učiteljic iz mariborske okolice ter mnogobrojno število prijateljev in znancev prebлага pokojnika iz mariborskih meščanskih krogov. — Nj. prevzvišenost, lavantinski knezoškof Mihael Napotnik, je izrazil učiteljskemu zboru c. kr. učiteljskiša svoje sožalje ob prebrdki izgubi ter opravičil svojo odsotost pri zadnjem izprevodu. — Gijenci c. kr. učiteljskiša so zapeli pred hišo žalosti svojemu visokočisljanemu profesorju nemško žalostinko, na pokopališču pa so se posloviili od njega z vedno pretresljivim slovenskim »Blagor mu!«

Goriške vesti.

— **Smrtina kosa.** Umrla je v Gorici gospa Josipina Budavova, vdova po pokojnem profesorju in okrajnem šolskem nadzorniku. Pokopali so jo v št. Andrežu. — Umrl je Karel Avgust vitez Ribi, vpoškojeni ravnatelj c. kr. obrtne šole.

— **Sestanek devetih deželnih glavarjev v Gorici.** Dne 13. t. m. so se sešli v Gorici deželni glavarji iz Trsta, Istre, Dalmacije, Kranjske, Štajerske, Koroške, Tirolske in Predarelke. Sestanku je predsedoval goriški deželni glavar monsignor dr. Faidutti. Glavna točka sestanka je bilo vprašanje aprovizacije.

— **Matura na slovenskem moškem učiteljskišči v Gorici** se je vršila pretekli teden in je končala v soboto. Maturu so napravili: Rihard Batistič, Fran Lasič, Fran Logar, Slavoj Makarovič, Ivan Maraz, Oskar Mislej, Emil Pangerc, Fran Pelicon, Mihael Petejan, Fran Skočir, Alfonz Turko.

— **Imenovanje.** Monsignor Fr. Castelliz je imenovan za člana mestnega šolskega sveta kot zastopnik kat. cerkve in za nadzornika za verski pouk v italijanskih mestnih šolah in na c. kr. realni gimnaziji z italijanskim učnim jezikom.

— **Državni poslanec dr. Gregorin pri gospodu namestniku.** Te dni se je državni in deželni poslanec dr. Gustav Gregorin predstavil gospodu namestniku baronu Friesu ter ga je v imenu od njega zastopanega državnozbornskega in deželnozbornskega volilnega okraja pozdravil kakor namestnika Njegovega cesarskega veličanstva. Naprosil ga je, naj v tem svojstvu pospešuje gnotne in kulturne koristi njegovih volilcev. Posebno mu je polagal na srce vprašanje kraškega vodovoda. Dr. Gregorin je naglašal, da so po njem zastopani volilni okraji sicer ubožni ter da je njih davčna moč temu primerno slaba, da pa zdravo in krepko prebivalstvo teh okrajev v obilni meri izravnuje to s krvnim davkom, ki znaša notorično največji odstotek v vsej državi. Gospod namestnik je s posebnim zanimanjem vzel na znanje poslednjo konstatacijo in je izjavil, da stori vse, kar je v njegovi moči, v korist prebivalstva sežansko-ajdovskega volilnega okraja. Posebno pozornost da bo posvečal vprašanju kraškega vodovoda, ki je za Kras življensko vprašanje. Nadalje je gospod namestnik izjavil, da obišče, čim mu bodo razmere to dopuščale, poslančev volilni okraj, da se posebno seznani z župani ter da na licu mesta pozve potrebe prebivalstva. Končno je izrekel gospod namestnik željo, naj se gospod poslanec vsakikrat, ko potrebuje česa za svoje volilne okraje, obrača do njega osebno ter da je pripravljen ustreči vsaki upravičeni zahtevi in želji.

Istrske vesti.

— **Monsig. Anton Rogač.** V Hrušici pri Podgradu je za večno zatisnil oči mož, ki zasluži, da se mu globoko klanja vsak, komur je blaginja našega ubogega istrskega naroda v resnici sveta stvar. Umrl je tamkajšnji župnik in dekan monsignor Anton Rogač. — Kaj je bil pokojnik našemu narodu v Istri, ve le tisti, ki je poznal vso bedo ljudstva, preden je prišel med nje mož, ki se je z vso vnemo, z vso ljubeznijo lotil dela za naše ljudstvo in je tudi v tem delu vztrajal, dokler mu ni ustavila njegove dobrotvorne in blagodejne roke neodvnljiva smrt. — Pokojnik je bil najzvestejši prijatelj in pobratim nepozabnega buditelja naše slovenske Istre, Slavoj Jenka, in to tudi tedaj, ko je moral ta boritelj za prava našega rodu in jezika biti najhuji boj. — Bodi mu blag spomin!

— **Dne 9. marca** sta se predstavila njegovi prevzvišenosti novemu gospodu namestniku baronu Friesu prof. Vekoslav Spinčič in dr. Dinko Trinajstič v imenu hrvatsko-slovenskega kluba v istrskem deželnem zboru in tako tudi hrvatskega in slovenskega naroda Istre ter sta ga pozdravila kot namestnika Njegovega cesarskega in kraljevega veličanstva na Primorskem ter ga naprosila, da bi pospeševal koristi Hrvatov in Slovencev, katere zastopati imata pravico in dolžnost. Na ta hrvatski pozdrav se je gospod namestnik zahvalil v češkem jeziku, pripomnivši, da je razumel vsako besedo pozdrava. Rekel je, da so mu znane zasluge Hrvatov in Slovencev in da bo rad storil vse, kar je v njegovih močeh tudi za njihov napredek. Prizadeval si bo, da oživi gospodarsko-prosvetno akcijo, ki se je pričela pod ministrskim predsednikom Beckom in posebno se bo zavzemal za gradnje vodovodov in cest. Seveda pa se bo moglo vse to izvrševati šele potem, ko pridejo mirni časi. Za sedaj bo storil vse, kar je v njegovih močeh, za aprovizacijo, za dobavo modre galice in peronida ter da ostane kmetovalcem po možnosti živina za poljska dela in zaslužek — stvari, o katerih se je gospod namestnik dal poučiti po imenovanjih dveh poslancih.

Koroške vesti.

— **«Vojni vrtovi»** Celovski listi pišejo: Gospodarska posledica vojne ni samo podražitev živil, marveč tudi njih pomanjkanje. Tu je patriotska dolžnost vsakega posameznika, da po svojih močeh skrbi za odpomoč. K temu nudi smotrno pridelovanje zelenjave obilo prilike. Z zgledom naj se ljudstvo pouči, da je razen kumar in solate še veliko vrst zelenjave, ki ob čisto preprostem obdelovanju in večkrat jako skromnih zahtevah zemlje tvorijo lahko važen del ljudske

prehrane. Ta zgled naj poda šolski vrt. Na Koroškem je okroglo 300 šolskih vrtov. Tristo dobrih zgledov bi ne ostalo brez vidnih učinkov, in ti učinki naj bi se kazali v vnetem pridelovanju zelenjave, v skrbnem izkoriščanju premalo izrabljene zemlje in v obdelavi bližnje celine. Naši šolski vrtovi naj postanejo letos vojni vrtovi. Kjer nimajo šolskega vrta, naj sodelujeta krajni šolski svet in šolsko vodstvo v ta namen, da se na občinskem svetu ali na kakem zanemarnem zasebnem zemljišču napravi vojni vrt. Šolski vrt c. kr. učiteljskiša v Celovcu bo letos v prvi vrsti služil nalogam vojnega vrta. Obisk se bo dovolil proti prijavi pri kustosu.

Splošni vestnik.

— **Uradniški plač ne bodo znižali.** Širile so se ponekod vesti, da je finančno ministrstvo že izdelalo načrt za znižanje uradniških plač. Govorili so celo že o gotovih odstotkih. Ravnotako so tudi govorili, da hočejo razveljaviti določila o časovnem napredovanju. »Oesterr. Postbeamtenzeitung« pa poroča zdaj, da so bili zastopniki društva poštnih uradnikov in osrednje zveze društev avstrijskih državnih uradnikov pri finančnem ministru. In ta je izjavil, da ni napravil nobenega takega načrta in da sploh ne misli kaj takega izvesti. Minister je zastopnike poveril, da smejo javnost informirati, da ne misli niti znižati uradniških plač niti razveljaviti določil o časovnem napredovanju.

— **Hrvatski učiteljski Dom** piše v svoji zadnji številki: Prema iskazu, što ga donosi »Učiteljski Tovariš«, sabralo je slovensko učiteljstvo za vrijeme sadašnjega rata za »Crveni križ« ukupnu svotu od K 23.143. Prema materijalnim prilikama slovenskoga učiteljstva to je golemo svota, koju je od najveće česti pridonijelo samo slovensko učiteljstvo.

— **Prepoved alkohola v Rusiji.** Prodaja denaturiranega špirta, ki je bil predelan v svrhu prodaje kot pijača, se kaznuje s prisilnim delom in izgnanstvom v Sibirijo. Istotako čakajo visoke kazni one, ki kupujejo kruh, jedila in obleko od vojakov.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

»Izpraševalna komisija«: V teh časih ne moremo porabiti, ker bi bili zaplenjeni. Na pristojnih mestih se bodo gotovo ozirali na vse to in ne bodo delali kandidatom nobenih zaprek.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovenskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Ob sklepu lista.

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem obvešča svoje člane, da je v mesecih januar, februar in marec 1915 za podporni sklad učiteljskih vojaških obitelji prispevalo: učiteljstvo iz gornjegrajskega okraja 35 K, učiteljstvo iz ormoškega okraja 30 K 50 vin., učiteljstvo iz laškega okraja 22 K 20 vin., učiteljstvo iz ptujskega okraja 9 K 50 vin., skupaj 97 K 20 vin. Od tega zneska dobi pred velikonočnimi prazniki ena učiteljska obitelj v ormoškem okraju in ena v ljubotemskem okraju po 30 K, ena obitelj v gornjegrajskem in ena v slovenbiškiškem okraju po 15 K. Preostanek 7 K 20 vin. se razdeli prihodnjč.

Zveza slov. učiteljev in učiteljic na Štajerskem je poslala okr. učit. društvom okrožnico s pozivom, naj deluje učiteljstvo pri krajnih šol. svetih na to, da se izrečejo proti skrajno škodljivi splošni zaključitvi šol. Nadalje opominja društva,

da vendar že pošljejo statistiko učiteljev vojakov ter zbirajo prispevke za učiteljske obitelji, ki so po vojski posebno prizadete. Kako naj žive obitelji, broječe do 7 glav, a mož se nahaja kot prostak na bojnem polju ter rabi sam podpore! Res občutimo vsi zle posledice sedanje vojne, a vendar bi vsak lahko žrtvoval vsaj 20 h na mesec, kar bi že dalo 120 K za učiteljske reve; posebno se obračamo do tovarišic in tovarišev, ki niso od vojne direktno prizadeti. V nesreči se kažejo pravi prijatelji!

Vodstvo. Učiteljsko društvo za ormoški okraj poroča, da je v marcu 1915 darovalo za učiteljski vojaški podporni sklad: učiteljstvo pri Sv. Bolfenku 3 K, učiteljstvo pri Sv. Miklavžu 2 K 50 vin., učiteljstvo pri Veliki Nedelji 4 K, učiteljstvo Ormož-okol. 1 K, skupaj 10 K, kateri znesek se je v sredini meseca marca poslal Zvezinemu blagajniku.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tordko

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštne prosto!

Izredno nizke cene!